

კვრა 14 მარტი

ფასი 10 კაპ.

საქართველო
შრომობრძნა

მართალი

№ 11

სალამური

ყოველ-კვირიანი იმბონ. აქონალი.

კ ა ნ ო ნ მ დ ე ბ ლ ე ბ ი!

სახ. - სავიჩოხვა

პრ. მინისტრი. ვერე არ შეიძლება, ბატონებო, სირცხვილია! შემთხვევით, კანონპროექტებში მრეტხავეი ჭალის ანგარიშები ჩამოჩა. თქვენ ავილით და დავიმტკიცებით. ყველაფრის დამტკიცება არ შეიძლება, ბატონებო, სირცხვილია!

- ხომოიკვი. ???

„შოკა“

მილათივის კუნძულს ტუბილათ ეძინა. აქაიკი, კანტიკუნტათ მოსხანდენ წესიერების დამტკუნნი, მაგრამ რადგანაც დასაცავი არაფერი იყო, საღმე კბებზე ჩამომჯდარნი გულმოდინენთ ამთქარებდენ.

შუალამის თორმეტი საათი იქნებოდა, როცა მტკვირს ვარჯევნი შტორე მისამა მიულოდნელი ჩქევა სიციხისგან ამწვენებული ტალახისა და ნაპირს ლაღი მედიდლორბით მოადგა პატარა, კობტა ნავი. სულ ნახევარი საათია, რაც ის „პარიედიან“ გამოეცა¹⁾. ახალგაზრდა „მენავე“ მარტან გადმოხტა მილათივის კუნძულის ტერიტორიაზე, ცოტა ანწეული თვლებით მიხედ მოიხედა ირგვლოვ და რაი ვერავინ შენიშნა, შშვიდის ნაბაჯით გაემართა მ. გაჩქარაძის გამოქვაბულსაკენ.

კუნძულის მცხოვრები მეცხერ „ძილის პირს“ ხერინავდენ. ერთადერთი ხრინწიანი „შანტკლეერი“ ნამეთარლევ თავადიშვილივით ხლიჩინება, ხოლო ის დედებული ამბავი, რაც გაჩქარაძის გამოქვაბულში ხდებოდა, ამათთვის და მრავალ ამგვართათვის ასეკეი საიდუმლოვებით იყო მოკული.

აქ, აი ამ ნესტიანსა და ბნელ გამოქვაბულში, შუალამის თორმეტი საათზე²⁾ იშვა ქვეყნად „მეთობე დასი“!!

ჩვენი ნაცნობი „მენავე“ ეს დახელოვნებული „ბებია“³⁾ მოუწამე „მესამე დასი“ მოლონებისა და „გვარდაცვალებისა“, დღეს ადვილათ და ხელ მარჯვით დაუხვდა თავის ძნელ მოვალეობას.

— „მეთობე დასი“ ეგ ჩვენა ვართ ამხანაგებო! ტუბილი ხმით აუხსნა მან დაბსწრეთ, ჩვენ დღეს დაიბადეთ სულიერათ და დაეიბადეთ იმავ სათავისაგან, საიდანაც „მესამე დასი“ დაიბადა.

მიხა გაჩქარაძეს ძლიერ გაუკვირდა: რომ ის, კარგა ხნის დაბადებულთ ყოფილა და რომ დღეს ხელმოკრეთ იბადება „იმავ სათავისაგან“, საიდანაც „მესამე დასი“ დაიბადა.

— სწორეთ ვერ გამოგია, დაიწყო მიხამ,—თუ უწინ დაეიბადე, ახლა როგორღა ვიხადები და თუ ახლა ვიბადები უწინ როგორღა ვიხადებ დაბადული?

— ეგ არაფერია! მიუგო „მენავემ:—შენ მაშინ დაიბადე ზორცილათ ანუ მატერიალურათ; ხოლო დღეს იბადები სულიერათ, ანუ იდეალურათ.

მიხა გაჩქარაძეს ძლიერ მოეწონა ეს პასუხი, ვინაიდან ის განზორცილებული, ანუ გაუსწორებე-

ლი იდეალისა და უკიდურესი სამოგებენი ნიშნით ორ-სამჯერ ნერწყვი გადაუღვამა.

— ეს ძალიან კარგი, რომ ახლა ჩვენ სულიერათ „ვიშვებით“, დაიწყო სევასტი გაჩქარაძემ, მაგრამ ერთი ვერ გამოგია: „იმავ სათავიდან“ საიდანაც „მესამე დასი“ იშვა ხომ ისევ „მესამე დასი უნდა შობილიყო და ჩვენ კი „მეთობე“ ვართ?

— ეს არაფერია, ეგ თუ ნებას მიბობდეთ აღვნიშნო, პატარა ვაუგებოდა ანუ პატარა სისულელთა და აიხსნება იმ ვარემოებით, რომ ადვილათ შეიძლება დიდმა კაცმა პატარა სისულელთ მოახერხოს.

— გმადლობთ, გნადლობთ, ეს მართლაც ახლა გახდა ჩემთვის ადვილ მიახვლემი, რაცა თქვენს მაგალითის გებედ; თუ რა ადვილად ეხერხება პატარა კაცს დიდი სისულელე.

მან „მენავეს“ შერცხვა, რამდენათაც ეს შესაძლებელია მის მდგომარეობაში მყოფი ადამიანისათვის და რომ „მეთობე დასი“ განხეთქილებდა არ გამოეწევა აჰურობინა უპასუხობთ დეტოვებია სევასტის მწვავე სიტყვებით.

— მე შექმელო თქვენთვის საკადრისი პასუხი მომეცა, დაიწყო მან. — მაგრამ ჩვენი მიზანია მთელი საქართველოს შეერთება, ერთ ხანაკათ შედულებდა და მათი ერთი აზრით გამსჭვალვა.

— შილოდ ვეფა ფშაველას ნუ გაფურევეთ... პირდაპირ აუტრეული კაცია! ზაურია მიხა გაჩქარაძემ.

— ეს თაისთავით ცხალია, დაამშვიდა „მენავემ“, ვეფა-ფშაველა თავდაპირველათაც სხვა „სათავიდან“ იშვა.

მიხამ საითოვნების ნიშნით ერთი-ორჯერ კიდევ გადაეცა ნერწყვი.

— მე მიხეც ვერც გამოგია: ჩვენ მეორეთ დაბადება რალა საქირო იყო, ცოტა დარცხვენით დაიწყო სევასტიმ. ორჯერ სიველი კიდევ გამოიზონია და კიდევაც გამოიძლია, მაგრამ ორჯერ დაბადება ეს ჩემთვის მიუწლომელი რამეა.

— შე კი კაცო, როგორ ვერ გაიგე, რომ ჩვენ სულიერათ ანუ იდეალურათ ვიბადებით?.. ნუ თუ ამას დიდი გავგება უნდა.

— სწორეთ რომ დიდი გავგება არ უნდა და მიკვირს მა იმერთი გიწყრება ასეთ განათლებულ კაცს ეს ვერ გაგებია. მე თავდაპირველათ იდეალურათ დაეიბადე; ჯანი არ მაქლდა და ტანი, ქეუა და ლენე.

— ჩვენ თუ ეგრე დაიწყეთ „მეთობე დასი“ ვერაფერი ხანგრძლივი გამოდგება!

— ეგ თქვენზეა დამოკიდებული. ჩვენ შავი ხალხნი ვართ. თქვენ უნდა ავგოხსნათ და განვივარტოთ ყველაფერი. შენიშნა მიხამ.

— აქა ჩვენ უწინარეს ყოვლისა ქართველები ვართ. აქ „მეთობი“ და „მეთობი“ მოსატანი არ არის. კიდევაც მაგან დილუბა „მესამე დასი“ საჭმე მოსდენდა და დაანაწილეს საქართველო ათას ნაიროთ: ეს მუშაო, ეს მღვდლოვ, ეს თავადიო, ეს გლეხიო, ეს ვაჭარიო, ეს ნოქარიო და რეც იცის კიდენ რას არ მოიგონებდენ, რომ ამ ვიწკის არ მოესწრო, და ჩვეთვის, „მეთობე დასისთვის“ მათგან გზა არ გაეწმინდა.

1) შეიძლება მოთხველს ეუბოვოს ეს განსაკვირებელი სიტყვი, მაგრამ გასაჩინობელათ მოვახსენებთ, რომ „მარტან“ შირაღა დღეების სარღვებსაც არქვედენ ზალმე.
 2) თორმეტი საათი სპოვადლო დროა ყოველდარი შაბისა.
 3) „ბებია“ რასაკვირველია სანაშაბრთ და არა სქეობ რიგი მნიშვნელობით.

—სხვისი არავისი ინტერესი არა მაქვს და ხუცე-
ბი კი არ მიყვარს, შენიშნა მიხა გაჩეჩილაძემ.

— ხუცეები კიდევ სხვებს სჯობიათ ჩემი აზრით
თავადები არ არიან მისაღები, დასძინა სვეცატიმ.

— შენ თაობიდანვე გიყვარდა „მაკარიონები“,
მოუჭრა სიტყვა მიხამ.

— არ ღირს, ამხანაგებო, მაგაზე კამათი. ეხლა
ჩვენი „იდეალური“ ანუ სულიერი შობის აღსანიშ-
ნავით საუბრობ ხორციელ ანუ მატერიალური ჩვენი
სახიერებას ვასაიამოვნოთ

— ესე იგი მოვალხინოთ, არა?

— რაღა თქმა უნდა მოვალხინოთ.

— მაგრამ ვიდრე ჩვენი, „მეოთხე დასის“, სხუ-
ლისათვის ზრუნვას შეუდგებოდეს, დაიწყო ტყე-
ლიათ ბანძა „მენავემ“, საუბრობა ეხლავ დავნიშნოთ
ღრო და ალაგი ჩვენი „მეოთხე დასის“ წვერთა
სახოვადოა კრებისა.

— ჩინებულთა! წამოიძახა სვეცატიმ. ვთხოვთ
მოპობანდეთ ჩემს საკუთარ სახლგზში „ახალშენში“
ან „საპურთალოზე“.

ყველანი დავთანხმენ და შემდგომად ამისა ასე-
თივე თანხმობით ჩამოგშვენ მტკვრის ნაპირას, სა-
დაც მათ უცდიდა წელთამდე ტალახში ჩაფლული
ნავი, ჩასდგენ და შეუსურდენ.

ნაშუადღევსი პირველ საათზე წარმოითქვა
პირველი სადღერძოელო ახალ-შობილი „მეოთხე-
დასისა“, რომლის საში მამა-მთავარი აღტყეებით
ულოკავდენ მიკიტანს ამ ბრწყინვალე მძავეს.

ეშმაკი.

*
*

კრელო, შეშრი, ნუ ვადმოქუბ,
გულო, უძელ ტრილს, ვნებას...
კვლავ მოიტანს ისევ მოსე
სინაის მთიდან ათ მცნებას!..

კაეშანო, ფრთა შეკვეთ,
გულს, იმელო, აზნაინდი,
ცის ტატნაობა, მოკუბარულო,
დამანახე განთიადი!..

ქაბო, სისინს დაგესინი,
ქმარა რაც თავს დამატრიქი...
სატრფოვ, გულო მოიბრუნე,
ვეველები ნუ გამოჟიერ...

ნაკაულუო, ადულდინდი,
დეჰკურე ტურფა ის...
ბულბულა, შენე ახმატბილიდი,
ველოდები ტია-ტიას...

კრელო, კმარა! ლოყას ნუ წვავ,
უური უგდვ ჩემს ვედრებას;
კვლავ მოიტანს ისევ მოსე
სინაის მთიდან ათ მცნებას...

ვ. მალაქიაშვილი.

დექემემი.

(ლიკლიკადის სეაგენტო)

საქართველო
საბჭოთაო

ხეარბული (შემდგვი). „გვეყუეციონი“ იუბი-
ლის გამო დაჯილოვებულ იქმნენ უმთავრესი
ჯილოდოთი: გრიგოლ (იგივე) „პოზიერა“ ქარკიდაძე.
მეორე ხარისხის ჯილოდო მიიღო ისაკი მალაზონიამ,
იოსებ მურვანიძემ, გიორგი ვასაძემ, დიომიდე კო-
ბალავამ, ვე. ტულუშმა და სხ.

ქების ფურცლები დაიმსახურეს კახურის მამა-
სახლისმა ერშალო შარაძემ და მწერალმა იესე არო-
ბელიძემ. საჩუქარი ემადოთ (კაცკ-ხუხუხალი-ოღლის
მიერ ნაკუთხი მართამი) გიორ. ვასაძეს, მალაზო-
ნიას და იესე მურვანიძეს.

გვიართ ქარკიდაძეების უმეტესობა (მარინეთურთ)
წარადგენილ ავიან საცა ახალს.

ღანჩხუთი. საზოგადოება აღტყემაში მოიყვანა
მეტირე კლანდაძის ნიქმა მხეცების (სხვათა შო-
რის ღორის და მეგლის) გაშვრთნის გამო: ერთხმით
გადასწყვიტეს არსად არ გაუშვან კლანდაძე, დაუ-
ნიშნონ პროფესორის ჯამაგირი და მიამარონ აღსა-
ზრდელ—გასაწვრთნელ—გასაშინაურებლათ ყველა
ისინი, ვისაც ღდეს თვით ხალხი შეი-
დებლათ. თუ რას იტყვის კლანდაძე, ეს შემდგე.

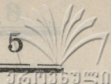
შუხუთი. საზოგადო კრებამ მიანდო ცნობილ
სიძეს (Батумский Вѣст-ის გურულ სიძეს) სამა-
დლობელი ადრესის შედგენა და მირთმევა ინსპექ-
ტორ კოჩია მაჭავარიანისთვის, იმ ფელეტონის გამო,
რომელიც მან მოათავსა ბათუმის გაზეთში და რომ-
ლითაც დიციო შუხუთლებისათვის „მარინკო“ სა-
სწავლებელი თავის ყველა „ოტლეგენიბით“.

ნიგოთი. მღ. ლავ. იოსავის ორასზე მეტი მა-
ზიარებელი ყვანდა, რისთვისაც ის უღრმეს მადლო
ბას სწირავს ადგილობრივ მთავრობის მამასახლისს
თავის სტრავენიკებით.

ღანჩხუთი. „მელიციონსკი“ ფერშაღმა მელიცი-
დზე—მელიციენამა აღმოაჩინა ხუნავის (დიფტერი-
ტის) უებარი წამალი, რომლის მიღების შემდგე
ლ—მაძის ბავში (აქ დამახინჯებულთა...)

ჭანჭათი—ზომლოი. ცნობილი ლევიარსი ქო-
სა-გოჯა ვადაქორია ითხოვს, შემოდებულ იქნას
ავეთში მთავრობის მამასახლისი. დაჯილოვებულ
იქნას უმაღლესათ მამის ძმის და შვილის... (ვერ
გავარჩიეთ) გამო დაენიშნოს პენსია, როგორც საუ-
კეთესო ტყბილ ენოვანს. ჯერჯერობით ასეთ თხოვ-
ნაზე ხელს უწყვის მხოლოთ თადიმე...

მღეის პირათ.

I

უკვე დაბინდა. ჩამავალი მზისა სხივები
 უკანასკნელად ციალებზე ზღვის ზედაპირზე.
 ზვირთნი ჰვალბენენ სიღრმელო რაღაც სიმღერას,
 თან როგორცთა მისცურავენ ტუნტუნენ ნაპირზე.
 ჩემი დავლიკით უკოცნიან ტუჩს ცივ წიაღავს,
 შემდეგ უკანვე მზიარულათ დაბრუნდებიან,
 და იმათ ნაცვლად სხვა ახალნი სტიქიის შვილნი
 კვლავ საამბოროთ დარაზმულნი ისტუმრებიან.
 შორს, იქ, კუნძულთან თოვლივითა თვითი გედები
 ლაღათ სცურავენ... მოღულუნე ტალღათ დენასა
 ყელ მოღერდნი სიხარულით ეგებებიან,
 ხმას შეუწყობენ მათ გალობას, ტბილ სიმღერასა.
 გრილი ნიაიკ დასავლიდან მოჭკის სისინით,
 ის კი, ის რაღაც მწარეს მოსთქვამს თავის ნანაში,
 ზღვის ირავლივ მოარტყმულ ბუჩქ-ბალახებს კენსით
 მოუთხრობს,

თუ რა მომხდარა საღდაც, უცხო, შორს ქვეყანაში.
 უმომბოხს: „ეგებე ფთოთლი
 ჩამონაწყვეტი ქარისა,
 ძალით შორს გადატყორცნილი
 შვილი აი ამ მხარისა.“

ფერი არ ჰქონდა... ყინვასა
 იგი სიცივეს უჩვევი,
 აჩრდილისა დამგავებობდა
 უგზო უკვლოდ ნათრევი.
 იღუპებოდა... ტანჯული
 ნატრობდა თავის მშობელსა,
 მაგრამ ამოღ! . მუღდაა
 აღარ ესმოდა სოფელსა“.

და ხმა ჩამიდა, აქ შესწევითა მან ეს ამბავი,
 მთის ორწოხებში გადაიქრა მარღათ მფრინავი,
 მხოლოდ ზვირთებმა ეს სიტყვები გაიმეორეს
 გლოვის ბუტბუტით ამცნეს იგი ერთი მეორეს.

II

ფიქრთა ტალღებო! ჩემ ნაღველთა მღღმივრო
 შვილნო,
 თქვენც ხომ ამ გულსა ლიკლიკითა ესაუბრებით?
 თქვენც ხომ უკულმართ ცხოვრებისა მარად ნიაიკ
 მწარედ გატაკებათ, ამ სოფლისა მწარე ამბებით?
 ჩემო ყვავილნო! ნუ შეშფოთდით ამ შვიკითხავზე...
 თქვენს ერთგულ მგოსანს ნუ ამიშლით ნასა

ნაღველსა,
 მშვიდათ, თამამად შეეგებეთ ჰირს შემოჩვეულს...
 განა არ იცით არ ეწვევივარ ჰოთქმა-ცრმელმბსა?
 ან რაღას გვარგვბს?.. ცრემლი მხოლოდ გულს
 აძლევს შეებას,
 გარეთ მორეკავს შიგ დანაბულ მწარე ვარაშსა
 მით კო გასაქრს ბოლო მინც არ მოეღება
 სევდასა ისევ სევდა მოსდევს, ტანჯვა ტანჯვასა.
 მაშ რად დავკარგოთ, ჩვენვე გვეკანდეს ჩენი ვარამი,

შეგველ სტუმარს ძველებურათ მიესცეთ...
 რომ თავის დროზე ცეცხლის აღად გულში აფეთქდეს
 და გავაზნუნოს.. ბრძოლის პანგზე ჩანგი ამღერდეს.
 ხედავთ? ცრემლის ტბა დასავლისა ქარის სისინზე
 ნელა ირბევა... ჩაგრულ თვალთა ჩამონადენი,
 ზედ უშიშარად დახარხარებს ბოროტი სული
 ჩენი მიზნისა და სიციცხლის დამემობ-წაზნდენი.
 მას ცრემლი ატკბობს... მაშვრალთ ცრემლი სიმშენ-
 ვის მატებს...
 გულ-მზიარული გამარჯვებას დღესასწაულობს...
 ოპ მშვიდათ, მშვიდათ! ნუ ატოკდით... სჯობს და-
 ვუმტკიცოთ
 რომ ის მიზანი ისევ სციცხლობს, ისევ სულდგმუ-
 ლობს!

III

ახ, შენ კი ტალღავ, უდარდლო, სტიქიის შვილო,
 თავისუფლების შეუშვიკველ მკერდზე შობილო,
 ნუ, ნუ დისცხრები, შეგარევი უფსკრული ზღვისა
 მით მომალხინე განდევნილი შვილი სოფლისა.
 მიყვარს მე ომი... მიყვარს ბრძოლა უფლებებისათვის,
 მიყვარხარ შენა, რომ მზად ხარ მარად მტრისათვის
 და მუღამ გაქებ... ჩემ გულის თქმით ვერ ვმალავ,
 ვერა

მა ყური მიგდე, ვაიგონე ჩემი სიმღერა.
 მსურს რომ ვიყო მძლავრი ზვირთი
 ზღვის მკერდიდან მოხეთქილი,
 თავისუფლად მხტუნავ-მსბობალი
 მტრის ზარ-მეხათ მოვლენილი.

სულ ვტოკავდე
 სულ ვშფოთავდე
 ვერ მბოქავდეს მტრისა ძალი,
 ბილწო ვმურავდე
 უფსკრულს ვნთქავდე
 თვით ტბილ ჰიმზე მომღერალი.
 კლდეს ვანგრავდე,
 ამასკ ფძღვედე
 ვიკაფავდე ხსნისკენ გზასა,
 ფრთას ვასხამდე
 ტახტზე ვსავდე,
 ჩაგრულთ დღენილ იღვასა.

ხომ გესმის ტალღავ? ხომ გეამა ჩემი სიმღერა?
 მაშ აბოშქრიდ, აატოკე შენ სხვა ზვირთები,
 მიყვარს ბრძოლის ხმა... ზვირთთა გმირულ სრბო-
 ლა-ქუხილზე
 გაიფანტება გულის ბოლმა, მწარე ფიქრები!

6. ჩხიკვაძე

გურული სკენა.

(„მარინკი კლასი“—ლანჩხუთ-შუბუთისათვის. კესა ლანჩხუთელი, ლისა შუბუთელი).

— ჩემო ღიაგ, ლანჩხუთი არ ვარგაო, ყორიფელი ბამ-ღი რომ დადგრაყეთ, თვარ ვარგა ჩემი ღიაგი, რა გინდებიან ამ გაღანძულ ქვეყანაში, ცოლდე რომ აქანია ზმანდებით—ვისაც გავლანძღე, ვისაც გავთოხა, იმს არც კი წიგეკარები—მალობა ღმერთს, ყორიფელ კას მიესტრება კაცი—თქვენი ყბის საქცეო შევიქნით.

— ჯგარი გწერია, ჩემო კესა, რატუმ იკარბებ, ყბის საქცევი რა გიჭირთ. მარა არც ჩვენ ვართ ასე მის-ღოცხავი, ჩვენც ნუ გვიგონებთ უკანოლად დაბადებული, ჩვენც თქვენი საზოგადოების ვართ, ყორიფელი გადასახლხა თუ კი მოგვაკონათუ, რაცხა ჩვენც უნდა გავითხებოდეს. ყორიფელი რომ თქვენ გინდებიან, რაცხა ჩვენც გვახელეთ ჰაწი ნიორთა ნაჭურჭელია. თქვენ, ღმერთმა გითოს, სხვიც გყუფიან და აგი მარინკი კლასი ჩვენ დაგაგნებთ.

— უკაცრავათ კი ვარ ღალი, მარა მანანდი აფერი გეტყინენ, რას ჩივი ჩემო ღია, ამისანი განახლუბული აუგლია და სატურიში დაგანებთ კლასი? სტანკია აქანია, ბალნიცა, გოროდის კლასი, სასაფლო ორკლასიანი პაიხოდის, პრისტავი აქანია და მამასალისი, ზობლითუცა და მალაზიბი, ახლა კიდევ ტრიატს ვაყეთებთ და ვეილით და თქვენ დაგანებთ—მაგი რაფერ იქნება, გულში თუ გიფიქრეთ—ინას რავაც გინდა ისე გავარაკუნებ, მარა პირიდან რაფერ წამოგიფინენ მაგი საშინელი, ხომ დაგვიღუქათა ციკავები გამოკრებულ შუბუთში?

— თუ ქალი ხარ, თქვენ სიკეთეს ყორიფელს ნუ მათქმობ—ტომარში ქელი არ გვაოთო, ჯგარი დამწერე, თქვენი სიეთე ქეა რუსულ განუთო, მარაჯენა უყეთო, კარგათ შეუმევიხართ ლანჩხუთლები ინსპექტორ მაქავარიანს. ყორიფელი მართალი უთქვამს—ლანჩხუთში წყალი არ ვარგა და ჰაწიო, ქალიწედა კაცო, გარიბიხიეგებენ ულგოშებს ქაწიფელი კაცებიო, ქალიწილუმს გმენტრუციბიან და ლექსებს უგირებენო, შუბუთში ყორიფელი კათა: წყალი და ფთის ჰაწიო, არც არწიყობა იქნება და არც ფეერი, პატროსანი კუთხეთო.

— გამოჩინებულა ჩემო ღიაგ თლათ, ან და დავიქთამეგენ. გქვიანა რა თქვა შენ იგი მითხარი, თვარა და ბლოწეწული ბერიკაცი რას იტყვის, რა მოსახსენებელია. ბღლის მელი ანას რავა იტყვიან—შუბუთი ლანჩხუთიღუნე ორ ვერსხე—ბ.ხმარო არც იქინეთა და არც აქანია, დაყუდეული ბერები და მალაზენები არც თქვენშია და არც ჩვენში. ჰარ გიმეტყუნენ შენი თავი. კლასი იმხამინდა, რომ ციკი გამიხარლას, თვარა ანაფლანგებმა რომ მინდოდეს, იგერ გავაგზანდი ჯიბისს, სწორებ გითხრა ჩემა ციკამ აბანდისც უნდა იყოდეს, დაბანდისც გიტარაც და ლექსიც, წერა და კითხვაც, მაგი რამ გაოქმია? ყორიფელს რომ გუფიქრო, იმგელა გადასახლს დაგადებენ, რომ აფეოდა. ან ორი ჰუბუნია შუბუთლები იმს ვერ გუფიქრო, შერე ქე ჩეყვინტავთ ჩარბს, მარა რა რიოს იქნება,

— ჩემი ღიაგი, თქვენ თქვენი სატრალი იტირეთ, ჩვენ გუფიქროთ თუ არა, იმს თქვენ არც კაცი გკითხავს, ახლა რომ გვიყოფდებ, რიოს იყო რომ გეცოდებდით.

— და თევი და აკალი, გამქცევი და მიწევი ორივე ღმერთს გეგაწეპაო. მარა იმღინე დაფაქურდით, კიბი არ

ჩაგვიდარენ ნაცარნი, თვარა მე რა გნაფლანგებო. ჩეტი ყორიფელი ენოში იყოს თითო კლასი.
— მაგის მჯავრი ნუ გაქ, ჩემო კესა, თუ ჩაგვიფარებო, გაწეწინდახე თქვენ არ მოგიბიძიებთ.

პიგნა.

ხო მის აბღლიწყასა.

(ზსხეოდასქებური.)

„ბღლიცაგ“, ჩემო „ბღლიცაგ“ დგმულო ხობის წყლის პირთა, მემლი ძველი კაცი გაყავს, მხოლოთ გნახულობს ძვირათა, ან როს გნახულობს რათ გინდა, შენთა „პაციენტო“ ქირათა? „ბღლიცა“ ხარ თუ ბოცილი, ქცეულა ნაგავ-წირათა?!

როს კაცი მოდის,—შეკრთები, სირცხვილით გაიწურები უქმი უჯანიოზო, სიციცხლე მონამდღურები... ფერშალთა შენთა ამარად რა სიწყლით გაიყურები! უბღლო ქვეწანდ კატა ჰყეფს, უმგლოს ჰყავიან ტურები!..

უსარგებლოსა, უჩემურს—როს ვაქნე—სარიასი!.. სულთი და გულით შევხარი ჩემ კოხმას კარიასი! როს ვაქნე ხობის „ბღლიცას“ არავინ არიასი! თუ გამოქირდა, მიგმარებ ნიკოლა ცხადიასო:

მოვლით ხომ მიანც მომიგლის, ვეღარ დამხარობს ციება, ყვლა დამძალავს ანთება, ვერცალა თავის ტყეება: ჩვენ ვერშალით უყეთ მან იცის სატკიცვის გამოძიება, ავათყუფეთ ვასამხნეველით ტკიბილი სიტყეების „ჩიება“.

და შენ კი, ხობის ბაღნიკაც,
გდინხარ მტრის განახარათ!
უტყემ: უჯიანოზო,
ფერშოლთა ანაბათა.
ბეჩავთ გაიყურებო,
არ ღირხარ არც ერთ ფარათა,
ნატრობ, დღეს „პაციენტები“
კარს რომ გდგომოდენ ჯარათა!..

„ბაღნიკაც“, ჩემო „ბაღნიკაც“
დგმულო ხობის წყლის პირათა,
საქმი დღეს უპაციენტოც,
დახშულო უქმე-კვირათა,
ეკიმი რომ გყავს, ვიცი და
რატომ განახულობს ძვირათა!!
მითხარი: ბინათ ოთახებს
და ფულს ხომ აძლევ-ქირათა?!.

ონისიმე

სანაგვე პოეტები

(ბიბლიოგრაფიის მაგურა)

ამბაკო ბ. მალრაძე.

„ძანთ ამ სოფლის საცნობლათ
ეს ჩხაბვა მამიგონია,
პოეტსა აჰქვს ქებაყო
რაკი ეს გამიგონია“.

უბედური შემთხვევა ყოველთვის ასე იწყება
ხალმე! რომელიმე უსაქმო ყნაწვილი „გაგიგონებს“
სადმე „პოეტსა ააჰქვს ქებაყო“ და არც აცოვებს,
არც აცხელებს, დიიწყებს „ჩხაბვას“.

ასე მოუვიდა პატივცემულ ამბაკო მალრაძესაც,
რომელიც არის მარელების მცხოვრები. მართალია
იგი:

«არ არის ნაწყელი,
ვერც ხარჯა მასზე ქესები,
ღმერთთან უბოძა გონება
ამ გვიანდ დასაიყებო.»

მაგრამ სამწუხაროდ „მთესელიც“ ვერაფერი
შეილი გამოდგა და „სათესლეც“ ფუკი და უფარ-
ვისი. აი თუ ჩემი არა გჯერათ თითონ მოიხიბნეთ:

«რა მოსცდეს აზრი უბოძოდ
ვარ კალმით მისად მზელენად,
გზივარ მალრაძე, ლექსსა ვერ
ზოგათთვის შესამკობლად.»

აი ესტკვით, მოსკდა“ ბნ მალრაძეს „უზო-
მო აზრი“ და თითონაც იქვე ზის, კალმით მხლევ

ბელად“ და დასწერა ლექსი შესაქებელმა მწიგნობარმა
ვინ შეაქო და როგორ შეაქო:

„შე მივერს კაცი მოღვაწე
წრომისთვის ოფლის დამღვრელი,
მელნის ტკაღ ქნას გოშერი
და მელნათ თვის ნაღველი.
კალმად იმზაროს თვის ენა
იით სიტყვა წამონაღველი,
და ლექ ად შეხვას ყოველი
ამ ოფლის ამონაღველი“.

აი რა „უზომო აზრი მოსკდა“, ბნ მალრაძეს.
ის შეხვდა მას ოფლის დამღვრელი, ხელში ეჭირა
თავისი ენა და მელნათ ელგა თვისი ნაღველი. ლე-
ქსად გამოსტკვა ამ სოფლის:

- „ამონაღველი“
- „ჩამონაღველი“
- „გამონაღველი“
- „წამონაღველი“
- „გადანაღველი“
- „გამონაღველი“
- „უკუნაღველი“
- „მიონაღველი“
- „წემონაღველი“

„შემონაღველი“ და მრავალი ს'ვა
„ნაღველები“, მაგრამ მიანც არაფერმა უშველა.

აი ასე დიიწყო „თხუზვა“ ლექსებისა ბნმა
ამბაკო მალრაძემ და რაც აქამდე მოვიყვანეთ, ყო-
ველივე ესა და მრავალთ-უშრავლესი ამგვარები მოა-
თავსა მარტო „წინასიტყვაობაში“. შემდგომად
წინასიტყვაობისა, როგორც „პოეტი კაცი“ ეს
მწვია „ბელად“.

„შე შეხვიდ ფრთოსან ფრინველს“
ესტყვი რა გრანობით უხარია,
მე მგონა სიხარული,
თურქ გულთი მწუხარია,
დასტროდა თაის მგონა
ტრეშლთა გადმოქებათა
სოქვე თუ ვერავინ ამამყარა
სოფლის გულის ბუხარია“.

ხელათ? საწყალი ბულბული!!! იჯდა თურმე
„ტრეშლმე გადმოქებათა“!.. მარელების ამბობენ.

ბნ ამბაკო მალრაძეს ამ „გადმოქებათა“ ტრეშ-
ლობთან წისკვილის მოწყობა უნდოდა, რადგან
აქეთ საწყსქელი წყალი ძვირობსო, მაგრამ ბულ-
ბული გაფრენილიყო. ესეც უბედურება პოეტისა!!!

შემდგომად „ბულბულისა“ მგონის რაღო
თქმა უნდა „მელანი“ გაახსენდებოდა, რადგან:

„მელნა სოქვა საქემი ვარ
მავრამ არ სოქვს ჩემ ქება,
ჩემგან მავრამ ყველაფერი
სიტუფე და ეს შეკრება.
მოგვერ ტეპლო ზოგჯერ მწარე
სრულათა მქს რისხვანება
თეთრზე შევთ დავტეკობი
პოეტით მქვს რადგან ნება,
თუმც არა ვარ ტანათ დიდი

*) გასაუკრი მოვლენა! მარელების ფრინველები თუ-
მე ფრინველი აოფილან და ბულბულიც მათ შორის.

ღვთით რისხვა მაქვს ძალანი,
თეთრ პირა და საქმით ტურფა
შავ გიშერა თვალნიან!

ერთი სიტყვით, ღღმღმე არავინ არ იცოდა,
თუ რა გემოსი იყო მელანი, რადგან „პოეტები“
კალმით სწერდენ, ხოლო ბ-ნმა მალრამემ გამოი-
კვლია მისი გემოც, ვინაიდან „კალმათ“ მას „თვის
ენა“ უჭირავს. არც ის არავინ არ იცოდა, თუ რა
„ტანისა“ იყო მელანი: დიდი თუ პატარა და ამ
გამოკვლევასაც ამბაკოს უნდა ვუმაღლოდეთ.

„ყოველი სოფლის ამბავი
არს ჩემგან დანადუსტარი,
მუღივ ვაწნები კალამსა
ტიქაშიდ ჩანაკუსტარი!“

ამბობს „მელანი“, რაკი „პოეტით აქვს იმას
ნება“ და განა ეს სრული ჭეშმარიტება არ არის?
„დანადუსტარი!!!“ „ჩანაკუსტარი!!!“.

ბ-ნი მალრამე ამბავს, იმით განჩირევა სხვა
„სანაგვე პოეტებისაგან“, რომ ლექსთა სახელებში
სრული სისტემა და წესიერება აქვს. რაკი „მელა-
ნი“ ახსენა, მისივე მიაყოლა „კალამიცა“ და „ქე-
ლალდი“, მაგრამ თითო „განყოფილებიდან“ ჩვენ
მხოლოდ თითო საგანს ვგვაცნობთ. ამიტომაც დარ-
ჩეს ქალაქ-კალამი „ჩანაკუსტარი“ და ჩვენ შევე-
ხოთ „თფქ“ის თაგ-კაღსაყაღს“.

ნაცარქექიო.

(დასასრული იქნება)

კვლავ ვიფიქრებ.

„კმარა, ნუ მღერ იმედის ხმებს, —
მეუბნება ბედით მტკბარი,
ფუქ ოცნების ნაყოფია,
მოამავალის ტკბილ სიზმარი,
ეტრფივალე მთვარეს მბრწყინავს,
ვარსკვლავთა გუნდს მოქათაუთეს,
ხან ცის სივრცეს მივწეებ,
ხან გაეკარ შთების კალოებს.
ტრფობის წალკოცს დაუმოყვრდი
გამონახე კვლუტები:
ენებით მთვარალმა მათ გულ-მეკრდზე
უხვით ჰკრიფე ყვავ-ღვები.“

არა, არა, ჩემზე არ სჭრის
ამნარი დარიგება!
ევ ჩემთვის არ დაწერილა
საარსიყო ტრფობის მცნება.
ვერ ვენდობი ოცნების ფრთებს,
ცის ბრწყინვალ აგულმეკრდ წიაღს,

როს ცრემლს აფრქვევს დამკვრელი,
მე ვერ მოკვრევ ვარდს და იასკენ
მერე რა გქნათ, ზოგს უკმრებით
ესმას ჩემი ჩანგის ეღვრა
და ბრძოლისა მედგარ ჰანგით
მოეშხამოს გულის ძტერა!

სამაგიეროთ ჩაგრულთ გულში
მას ჩაუკსოვ შეფების წინდით,
განთიადის ჰიმნს ვუმღერებ
და გაღვინდ ჩემს ვალს წმინდათ.
დ თურდოსპირელი

მესტვირული.

(„წუთი სოფლისაივის“).

წუთი სოფლისა ყოველი
ამაო წარმავალია...
„წუთი სოფელიც ისწრაფის,
რომ მოიხადოს ვალია;
მან „ახლო მახლო“ მოკრიფა
დურბი მხანული ლალია,
„შინაურ საქმეს“ მიუძღვნა
ევმ ძვირფასი თვალთა. —
სადურბი მხანოთ აქცია
სასულიერო „ორღანო“
(სჩანს ვაწვრთნილი აქვს ამაში
მას სამეტყველო ორღანო.)

ფილოსოფოსობს კირილე;
 ყრმას ურჩევს: „იყავ მუნჯიო,
 რასაცა ფიქრობ, ნუ იტყვი,
 რაც ნახო, მანუ ნუ სჯიო.
 ბუნების კანონს განმარტავს,
 იგონებს ვარდს და იასა;
 იღრე გამოსულ კოკოსსა
 და შერე ყინვას ცრმისა..

ამს უფარღებს ყრმისა ნიქს...
 (ტულია ანალოგია ..
 ყრმის ნიქს ვაკეინავს კირილე
 და მისებრ შავი ჯოგია.)

იმ „ახლო მახლო“ რაც ნახე,
 ჩვენც გნახეთ „წუთი სოფელლო“
 ცხედრისა მინც არ შეგრცხვა,
 ცოცხლების ტუდის მყოფელი?!

ღურმი მხანული ფანდებით
 ლამობდი აცოცხებასა,
 მაგრამ წაგიხდა განძრახვა,
 «იქ» არ ამობენ ქებასა.—

ჩვენც ვაგიცანით, ვინც იყავ
 ცხერის ტყავში გამოხვეული,
 შორს ჩვენგან! ვინძლო, ვინილოთ
 განმარტოებით უფლი.—

კრიჭა.*)

დეგეშები.

(ბოტის სა-ვენტო)

დიდი-ჯიხიანი. შესდგა სამთა კავშირი: „პრო-
 ვიტლსტენი“¹⁾ მამასახლისისა, „სმოტიტელი“²⁾
 სერგოსა და ბლალაოჩინი სამსონისა. სერგო უკვე
 გადსახლდა სოფლის კანცელარიაში; ამბობენ, მა-
 ლე მამა სამსონიც იქ მოიკალათებსო.

იქიდანვე. ხუთშაბათ ღამეს სერგომ სიხმარი
 ნახა: თითქოს მამასახლისის არსენალი აღმოეჩინოს.
 განთილისას ის კანცელარიაში მიიჭრა—დახვდა აღ-
 მოჩენილი ერთი საჩიტე თოფი. დაღონდა სერგო
 და სთქვა:—რა კარგი სიხმარი იყო, რომ ავიღ არ
 ამხდნოდა!

იქიდანვე. სერგია დიდის „რაზულენიეში“³⁾
 „აველტს“ და „კოროლს“ შეტაკება მოუხდათ.

პირველი მიმით დაშავდა.

იქიდანვე. იმ კომისიის გამოძიებამ, რომელიც
 დენი ქანქარი მითვისა ყოფილმა მამასახლისმა ივ.
 ვაშაძემ, როგორც მოკაული აღსახა შვილი აცხა-
 დეს, გამოაქვეყნებენ 1920 წელს.
 (ჩიკლიკოს სავენტო)

თელავი. ქალაქის თავმა თელავში საილყო
 წესები გამოაცხადა. მსურს დაიჭიროს „კახეთის
 დეგეშთა სავენტო“.

იქიდანვე. ვაყების პროგინანზის „დორნი-
 კათ“ თავისივე თხოვნით დამატკიცეს ი. გორდ-
 ზიანი.

წინანდლი. მოხდა უბედურება. ბაღუროვს
 გამოეღია გრამფონის ნემსები, რის გამოც საფ-
 ლისწული მამულის მუშებმა მამასახლისის პეტრია
 მიართვეს და ითხოვეს ნემსების გამოწერას უგრამ-
 ფონოთ ღვინის სმის იშტა არა გვაქსო.

შალაური. დიდის ამბით იღვესაწულეს თავის
 სამშობლო შვილის ჩიხუას ერთი წლის სამსახური.
 შალაურის ბალი გაჩირადნებული იყო.

ენისელი. უღაგათ დატოვეს მიხილ ერ-
 ნოსოვი.

(მს სა-ვენტო)

ბლაგოარი (ხარაგაული). ოთხი წლის თავზე
 მოიხსენეს 1906 წ. გარდაცვლილი მიწლითეთე-
 სამკითხველოს სული.

ღარკევი. ფრანგების „შავი ქვის სარეცხ
 ქარხნის“⁴⁾ „ჯიუტი“⁵⁾ გამგე, როგორც იყო „პუკოს
 მოვიდა“ და საბოლოოთ გადაწყვიტა, 8 საათის
 მაგიერ ღარჩეს ისეც 10 საათი სამუშაო დღე..

ჭიათურა. უმუშევრთ ღარჩენილება, ერთ-
 ხმით დაადგინეს, გამოიწვიონ ერთი კარგი, მიღე-
 ბული პროტექტორი, რადან ქარხნებში უპროტექ-
 ციოთ არავის იღებენ.

აქიდანვე. ვ. გველესიანმა ცირკულიარი გა-
 მოსცა: ვინც მის შესახებ „მათრასში“⁶⁾ დაბეჭდილ
 წერილს წიკითხავს, ორ ორი მუშტით დაჯარი-
 მოს ყველანი. ამ ცირკულარის დაბეჭდვისათვის
 უკვე დაჯარიმებულ იქნა ვაჭარი შეყელაძე.

შ ი რ ა დ ა.

რბილი არის და მიწნილი,
 ხან მშვილია, ხან კი—ცხარე,
 ხან თაფლი სდის და ხან მშარი
 ხან შარბათი ხან ძირ მწარე.

„პატარა და უღონოა“.

მაგრამ ხმაღვტე უფრო მჭრელი!..
 ბოლო მარკვალს რომ ჩამოსწყვეტო,
 ხელში გრძებათ თქვენ პირველი.

ესლა სომხურ ერთ-ერთ განვით
 მოუხანეთ თქვენ სახელი,

* მის „კრიჭა“ არ ვახლავთ, რომელიც ორბ-ს-ში
 წლის წინათ „იხენჯში“ იკრიბებოდა.

მხოლოდ თავში ორი ასო
 არ ივარგებს შეუცვლელი:
 მეორე წინ დასაკუთო
 საქმე არის სულ დვილი,
 და წინიდანც მიუბატეთ,
 ხელთ რომ გქონდათ ის ნაწილი.
 რა გამოდის?! თუ ვერ მიხვდით
 და შარადს დამიძრახავ,
 გადაშალე ეს თურნალი,
 იქ ამ სიტყვას ხშირათ ნახავ.
 სადღისო საშარალო
 სიტყვა არის, დამიჯერე!
 შენ კი... ღმერთი რად ახსენე?
 პირჯვარი რათ გაღიწყრე?
 „ვიჯმნი! ვიჯმნი!“ დაიძახე,
 თანაც ნაბიჯს აუჭქარე...
 ბოღიშს ვიხდი, ტყბილი ლექსით
 თუ რომ მართლაც ვაგაფარე!..

ონიზმე

ინტერგიუ ფოთელ „ანათემასთან.“

ფოთში „ანათემასე“ ბევრს ლაპარაკობენ. ამ-
 ბობენ, ის „ეშმაკი“ და „სატანაო“; ბევრნი კი
 (განსაკუთრებით კრიტიკოსები) წინააღმდეგს ამტკი-
 ცებენ. მეც დაღინტერესდი. მეგონა, ანდრეევის „ანა-
 თემა“ თუ არა, მისი ასლი მინც იქნებოდა და სა-
 სტუმრო „ლონდონის“ ნომერში ვვახელ ფრიალ
 „ფილოსოფიურ“ ვკავს.

შევაღე კარი.

— თქვენა ბრძანდებით „ანათემა“?!

— დიხ, მე გახლავარ, სახიერებას ჩემსა არ
 უჩანს დასარულ. მე ვწვდები უწვდომელს, მე არ
 გგონათ უბრალო მამაკედავ, როგორც აწნაირი,
 ვწვდები „მკორე ტვინის“ მიუწვდომელს.

— კატეგორიულ იმპერატივებზე რას იტყვი?

— მე ვარ კატეგორიულ იმპერატივების მატა-
 რებელი. ჩავყლაბე კანტი, კონტი, ფიხტი და გველი
 და მრავალი სხვა, მაგრამ ამ ფილოსოფიასში ყვე-
 ლაზე უფრო დუბროვ-ნ-პურიშკევიჩები მომწონან,
 რადგან მათია მომავალი... როცა ყურ ბზბო აყაყა-
 ნდება რაღაც „მიუწვდომელ იდეალზეზე“, მე ჩუ-
 ჩუმათ დუბროვის პურიშკევიჩთან მიწერ-მოწერას
 ვმართავ. ესთხოვ მათ აღმჭურჭონ უფლებებით და
 ფოთში, რევოლუციონერთა ბუღეში შექნან

„იადრო“ ქეშპარიტ-ფილოსოფოსთაყ, ყოფნე ჭეფერი
 პლანიური მოქმედებით ავლავმოთ გეგმურად, მამ-
 ყაყანე ბზბო!

— ნება მიბოძეთ გითხო, ბ-ნო გენიოსო, რო-
 მელ ბზბოზე ლაპარაკობთ?

— რომელ ბზბოზე? აი შვეი ხალხი რომაა,
 მუშებს რომ ეძახიან. ისინი ბ-ნო ვოლდემარ, მე-
 ტად საშიში ხალხია ჩემი ფილოსოფიური გენია-
 ლობა მუდამ იმას მიკარანხებს, რომ ჩვენ, მარილნი
 ამა ქვეყნისანი, ინტელექტები, ექვნით კულტურას,
 ექვნით მომავლის ირედებს და ეგ ყურუ ხალხი, თავის
 გატალახებულ ხელებით დაერგვიან ჩვენ მიერ შექ-
 შნილ „საუნჯეს“ და დაღუფენ. მე მძახე ეგ ბზბო,
 საზიზღარი ბზბო! მე მათ ვაჩვენებ სერს. დაე ახ-
 ლა იყვირონ „მილაღ-მატერიებზე“, ახლა ვაკვივ-
 ლონ „მომავლის იმედებზე“.

„ანათემასე“, მუცელი წამოგებერა, თვალები
 „ჩარჩოებიდან“ კინაღამ გადმოუვარდა და ბზბო-
 რეულმა ისე მაგრად გაატყა თავისი „ქეშპარიტე-
 ლი“ ხელი, რომ მაკიდა გადაკოტრიალდა და უჯ-
 რიდან მრავალ „ფილოსოფიურა“ ნაწარმოებთა გი-
 დმოიზნა.

მე დაეუწყე მშვიდება ანათემას და თვალბრებთა
 ბნეულ საუნჯესს, რომელთა შორის თვალს მოვკარ-
 ერთ კრებულს («На рубежье»): იქ მსხვილათ ნაწე-
 რი ფურცლები ეწყო. გადათავალიერე და შეენი-
 შნე, რომ ის გაქრელებული იყო სხვა და სხვა ლა
 მას ფრახებით.

— რა არის ეგ წიგნი?

— ეგ საღარაო საიდუმლოების. როცა თავს
 მომიწვება მიღალ იდეები, როცა მახჩიოზს წყურვი
 ლი წერისა, გონება მერევა. ძლიერ მიყვარს მყე-
 რალია (უკაცრავად) ლამაზი ფრახები. აქ და სხვა
 წიგნებშიაც ისინი ბლომადაა განაწული. ვკრებ მათ
 ვაწყობ მძივებივით და „Батумსკია Известია“ს
 ფურცლებზე გამოიკვება შეუღარებელი მეთაურები.

— ეგ ხომ პლაგიატობაა, ბ-ნო ანათემა, განა
 სხვის ფრახებს კრებთ და მათ აწებებთ ერამანეთს,
 ეგ განა საკადრისი საქციელია?

— ჰე!.. მიპასუბა ანათემამ. ყველა მწერლები
 ჰპარავენ ერთმანეთს; ისინი თუ მთელ ვვერდებს და
 ფურცლებს იპარვენ — მე ვიღასი მაჩანჩლო ვარ.

— კი მაგრამ თქვენ კოპიერაკებს რაღას ერ-
 ჩოდით, ან სხვას ქურდობას რატომ უსაყვედუ-
 რებდით?

— როგორა? განა არ იცოდით რომ მე იქ
 შევდიოდი „გასაყნოსავათ“. ყურუ ხალხი იქნეუ-
 ლობდა. მე მინდოდა იქ „დისკილინა“; ჩვენებუ-
 რი, ქეშპარიტული დისკილინაა. მე, როგორც მტერს
 აწნაირი დაწესებულებისას, ორგანიზულათ არ შემიძ-
 ლია „ჩუჭურისას ადილო“ მოამენა, რაქეთუ, მოკვ-
 სენებათ ჩემი მოვალეობაა — „ქეშპარიტული საჩაიყ“

დაარსება. დიხ, ბნო ვოლდემარ, მოზღვავებულმა და დეგუბულმა შურისძიებამ უკვე ჰპოვა გამოსავალი. გერ ეს რაა? სულ სისხლს ვაგუშვობ ყრუ ხალხს. ავღვევი დედაჩემის პირიდან.

— ყრულის შემძლე ანათემავ, იხბაშს რათ უნდოდ აქვენი დათხოვა?

— სულ უბრალო რამესთვის. მე ხშირათ მიტაცებდა ხოლმე ფილოსოფიური აღმაფრენანი და ბალანსში (ანგარიშსდროს) მცდრებები და ცხენები „სკლადში“ წლობით რჩებოდენ, მაგრამ ეხლა „პარუნდი“ ჩემი ძლიერი მეგობარი გახდა. მე ვაღმერთებ მის „რკინის ნერვასი და გაბედულეზის“, რამეთუ ის შესძლებს აღავოს „კრამოლნიკი მუშები“ დედაჩემის პირიდან... ბრბომ განიხრახა „გადბრუნება!“ ახა, შესდგე ყრუ ხალხო ეხლა გატირ-ვატყენლენ, გაკენესებ; იცით ვისან გაქვთ საქმე. ბრბო, მოსჩანს, ბრბო მფუქვება, საზიზღრები;... **Эй караул!**, „братцы истинные!“ დაიქი—რ—ე—თ და—ი—ქირეთ... ბრაზობრეტულ „ანათემას“ ხმა სულ აუკანკლდა.. სახე წამოგებრა, თვლინი კინადამ გადმოუციენდა და ისე ძლიერ დაჰკრა მივიდას ხელი, რომ ყირამაღა გადმოტრი აღდა და შიშმა მეც შემოპყრა (ვა, არ მაგეგებიოს, ჭეშმარიტული! თქვა) და მყისვე მოექუსლე სასტუმროდან.

ლოდემარ

სეკენაღ

(თავისუფლება)

მე კვლავ აქა ვარ, შენს სარკმელთანა ვით სამსხვერპლოს წინ მუხლებე მოყრილი, კვლავ ხელთ მიპყრია ჩანგი გრანვეული შენს სადიდებლათ ციდან მოძღვნილი...

ისევ ვაღვრებ სიმებს ვით მაშინ, მძაფრმა ქარბუქმა ვერ მოკლა გული, ვერ დაამსხვრია წმიდათა წმიდა, ვერ აღმოჩენა გულს სიყვარული.

ტრფავ, მისმინე, მე გრანობავ ვაღმობიხდე, ხილვა მატირსე.

და როგორც მაშინ—პირველ ნახვის დროს; შენს მეგოსანს გული შევითი ამოვიცე...

მე ერთგულერ ვარ შენი, ძვირფასო, შენი ხატემა ღმერთად გადმექვა და ვერ აღმოფხვრის ამ გრანობას წმიდას თვით გოჯოხვითი, ცეცხლ მურქვეველი ცა... აკი მიდამო გენიათ მექვა,

ცამ მებით მექვემა თავს დამატირა, ზღვა აბობოქრდა ჩემს დასათრგუნათ, ერთგული ნავი ქვესენელს ჩასძირა..

ბულბულის ნაცლათ ყვევა დამახავლო, ცრემლათ დამიღნა დედა მშობელი, დემონმა ღრქით ფრთა მომაფარა და გამიმეფა უკვნი, ბნელი..

მისა მე მაინც ვერამ დამძლია, ვერაინ ჩაჰკია გულს წმიდა გრძობა, მუდამ მშველოდა, ჩემო ღვთაებავ, ცხოვრების გზაზე შენდამი ტრფობა..

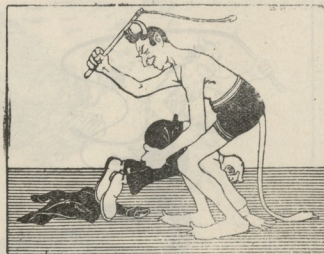
და კვლავ აქა ვარ მე შენს სარკმელთან, ისევ გიმელორ, ისევ შეგზარი, მინდა გიხილო ისევ მშვენებავ, მინდა ვაგილო სიყვანის კარი...

მაშ გადამოხმდე ბნელს არ უშინდე,

შენს თავსა გვიცავ, გაქრება მალე...

ჰა, განთიადიც მგონი ბნელსა ფხრეწს!.. ერთი მხვენენ, შენ გენაცლოვ?..

ვ. მალაქია შვილი.

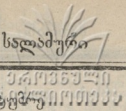

დაეშვები. (შემთხვევათი)

სუჯუნი. როდესაც აღდილობრივ სამკითხველოს პანაშვილი უხდიდა, მამა ფილიომონს გული შეუწუხდა.

ზანათი (სამეგრელო), ამ ახლო მოზავალში აღდილობრივი მედუქნე იავორა წყაითახეს საინ ტერესო იტქიას: „როგორ უნდა ვფრბოლოთ კოპერატული მოძრაობას“. აზობონ, საკუთარი თეორია შეუღდენია აიხს შესახებო.

იქიდანვე. აღდილობრივი სკოლის მასწავლე.

ბელმა მიზა მოიგონა ახალი ენა სამეგრელოს სკოლებსათვის. აი ნიმუში: ეკითხება მიზა მოსწავლეს:

- ქომიწი, რით ლოვიატ თევზსა?
- რიბუს იქერენ ანკესთ, უბასუხებს ბავში.

გულდაუთი. როგორც ამბობენ, ახალ-მოსული ფოსტის მოხელე პავლე ვარშაშვიცი მეტის მეტად თავზიანი კაცი ყოფილა. თუ ხელ-ქეითმა „ჩესტი“ არ გაუყვია და ისიც ორივე ხელით, მაშინვე ხელს დაბანინებს სამსახურზე.

გოჩაჯიხიში. ზედამხედველს ძიმისტრაშვილს და მასწავლებელ ზაენიძეს შუამდგომლობა აღუძრათ: სავლდებულო სავნათ ჩაითვალოს კარტის თამაშიც.

ნახახულავი. გაფლანგულ ფულების შესახებ ღიღი ბრძოლა.

მათოჯი. დიკარგა შვიდი თვის წინათ სამკითხველს გამგებომაში წვერათ არჩეული მღ. ი. ჩ—მე.

სამარეღია. ჩვენს დაბას გაპოსადება მოელის. ამის გამო აშხადებენ ახალ ქაობებს დუქნების წინ **იქიდანვე.** სამტრედიიდან თფილისში დეპუტაციას აგზავნიან ნასწავლ ძალღებების სათხოვრათ. უნდათ აღმოაჩინონ ამ წინაზე დეპარტული სანიტარული კომისიის თავმჯდომარე.

აბაშა (სამეგრელო). როგოთც გამოირკვა, კვატანის სკოლაში მომხდარ სროლის დროს, ვარდა ოთახის ქერისა და იატაკისა არავინ დაშავებულა. ამბობენ, ყმაწვილებს ბახუსი მოეჩვენათო.

და თუ ჩქარა არ გვესტუმროს იცოდ რომ საქვე ხდება.

ხუთი კაცისაგან შესდგა „აბრუნდათ ოპოზიცია“ და სხვა და სხვა ოინებით გაიმაგრეს პიზიკია მიზნათა აქვთ. პროგრესისტებს გაუწიონ „მეცარი ბრძოლა“, (შშენერგათაც ეცერებთა ქიხინი და მჯილით რიოლა.) ერთ მითვანს ძმით მოსწონს თავი, დანარჩენებს გურულობით; დონკიზოტობას იჩქენ „სისბრძნით და ვაბედულობით.“ ლიღირია „მეკვერ მეტყველი“ — „ხალს ეს სურსო“ „მეცნიერობს“ და ამ ხერხით ცდილობს იგი ხალხი მოიადრეილოს. (ნამდვილათ კი ასე არის გაზარდოს ვააძილოროს.) შემდგომად კი მღერეულ წყალში ალბათ უნდა თევზის ქერა, მაგრამ ამ დიდებულ მიზანს მან ვერ მიადწია ჯერა. და შეგნებულთ „ფერილობაში“ თუმც ხალხი ვერ დააჯერა მიანც ყვირის: „ჯგავის აცეთითო!..“ ხალხი ამბობს: „ვერა, ვერა!“

დაიბეჭდა და გამოვიდა ვასასყიდათ

ქ. პ. კანდელაკისა

კოოპერაცია

თეორიას, ისტორიას და პრაქტიკას

წიგნის გამოწერა შეიძლება მხოლოდ ნაღფულზე შემდეგის ადრესით: *Тифлиса, Тинотაქია Шროма В. К. Болквадзе.*

ფონც არა ნაკლებ 50 ცალისა გამოიწერს, დათობობა 25%.

ვისაც სურს პროგრესიციებიდან თითო ცალი გაიწეროს, შეუძლია გამოგზავნოს შერდი შაურის მარკები და ამ ფაშის მიიღებს თავის ადრესზე.

მ ო ვ ო ღ ე ბ ა .

(თფილისის სკოლის სადგურადან)

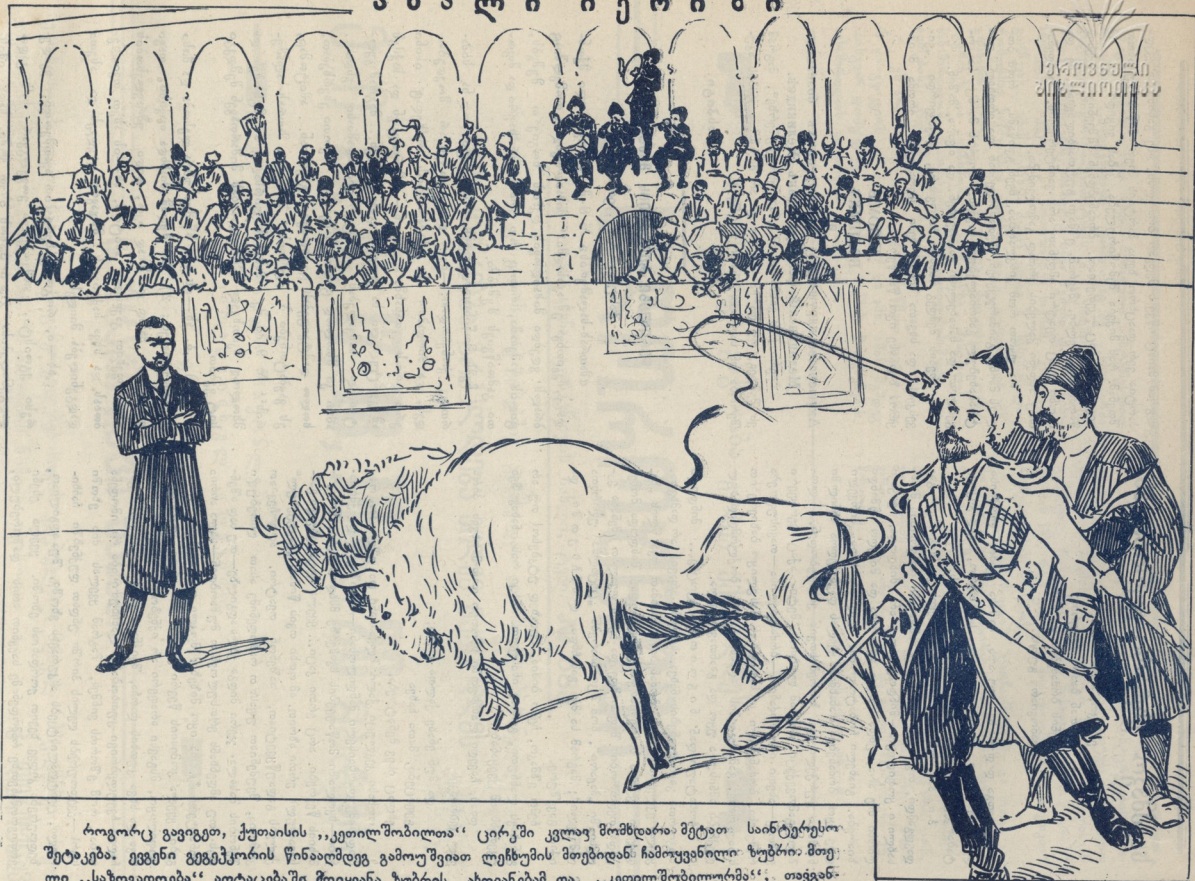
ძმაო ეშმაკო! ჩვენ, მუშებს, შენზე ცოტა გული გვწყდება, ვინაიდან ამ ჩვენ სადგურს არ ნახულობ—გავიწყდება. შორე რბენას, ის ვაიგო აქ, ცხვირის წინ თუ რა ხდება?

„ეიღება შრომის“ სტამბაში

და ზგურეჟე ტაველხანეებთ მსურველთ: 1909 წლის „აღმზანახები“ 7 ნომერი და „მათარხი და სელამური“ 29 ნომერი ერთად შეკრული

ახალი იერიში

საქართველო
საბჭოთაო
საზოგადოებრივი
საბჭოთაო

როგორც ვაგიგეთ, ქუთაისის „კეთილშობილითა“ ცირკში კვლავ მომხდარია მეტათ საინტერესო შეტაკება. ვეფერი გეგმაკორის წინააღმდეგ გამოუშვიათ ლეჩუმის მთებიდან ჩამოყვანილი ზუბრია მთელი „საზოგადოება“ ალტაკებაში შოიყვანა ზუბრის ახოვანებამ და „კეთილშობილორმა“; თავგანწირულმა ბრძოლამ. ამიტომ, მიუხედავად მისი დამარცხებისა, ამზობენ „გუბერნიის ჩემპიონობას“ უბოძებენო.

საემპაკო უსტარი გურიდგან.

ემპაკო, ჩემო ბიძია,
შენთან ბასი მყოფი;
შენის ბრძანების ფირმანი
ჩამოვიარე გურია.

დადგა დღე-მარხვა თუ არა, შიშისა გამო ლობიისა
დაუტყვევ სასლი, აღვიღე კვერთხი სამგზავრო, გადავიციღე
ტანა-ჯგუფი და წვეშდე მითილისს გურიას.

პი, პი, ჩემო ბიძია, რომ მე ვერსად „შავს“ ვარ გა-
დავდამდი, თუ ჩვენს სოფელში მამადიანი მივარობი მამა-
სახლისი თვითიყო—მინდოდა, თუ არ მინდოდა, ვიყავი
ღირსი თუ არა, უნდა მეთქვა აღსარება და მიმეღო წმინდა
ზიარება. გახველი ჩოხატორუნი. დიდიპარვისი პირველი
დღე იყო, ბრძანების თანამით ვყვასა დამედგროსა სხნილი
ნახმარი კურტული და ზიარებისთვის ვმზადებოდენ... ლო-
ბიის გამომეცეკი, მაგრამ ლობიის მეტი აქი ვაგფერი
ვიშინე—ასეთი იყო ბრძანება—ბრძანებულისა—თავისუფლუ-
რწმუნისა. ბრძანებელი კი საუჯავისი წსულყოფი დაზოიერი
სანადიროთ, გამარჯვების :ღსინწავთ მოქლომადდეულ
დუნქებს ამნისტია უყო და განათვისყოლა.

ჩოხატორიდან ნი გოი იმ ვეცოცხე... მინდოდა
ზოვიერთი ვაგბატონების ნახვა, სახლში არავინ არ დამხედა.
ყველა ეკლესიაზე იყო. ბრძანების თანამით რვა წლის ჭე-
დაველი“ ვველა ზიარებისთვის ვმზადებოდა. მინდოდა მომე-
ცადა თღობრობის შეფათმდე და ჩემის თვითი მენახა ე-
დღესიაში „პაჟარი“, ხომ იყი ზიარება „ცეცხლითა უფროსა
დამწველი“, მაგრამ საკმე გამიჩნდა ლანჩხეთში და
იქით გავეღო.

ჩემო ემპაკო, ჩემო ბიძია, სულხედ უტებესი თუ არ
გინახავს ლანჩეთი, გიხოვ იმ-აქულა. ან კი რას ნახე შენ
შუქთის ამ ქვეყანაზე.

დაბ, ჩავედი ლანჩხეთში სწორეთ დიდ-მარხვის პირ-
ველ კვირაიკს

და მუნ ენახე ქალთა კრება;
გვიციკები, მათი ნახვა
თელს იცეგე შენატება.

თოხსი ეკლესი ქალი შლიაიანი და უშლიაიო, რა-
მოდენიმე დარბაისელი მანდილოსანი—ბარიშები და ქრია-
ნები—სკოლაში მოწაფეების სკაებზე მსდომარენი, წიხ კო-
მისიის წევრები. არც ერთი ათი... ყველა აღტაცებული გამ-
სეგულელი ერთი აზრით. ამ თობი თვის წინაშე „გაუდუმებულ“
ქალებს გადაუწყვეტიათ, ააშენონ თუარტი. დაბრეჩვიათ
კომისია, შეუქმნიათ უფსატი რამოდენიმე ასათ დიფერული
შენიბის მასლა. ჯერი მიდგა ეხლა ადგილზე—თუ სად აშენ-
დეს. თუ აშენდნანს ერთსთოვანთ მუშობადან—ახლა აირია
მინასტიკი“), რა იყო მიზეზი მოკლე და ადვილი გასა-
გები. ყველა კომისიის წევრი ქალი რომ ერთი თჯაბიდან
თვითიყო, მსგავსი არაფერი არ იტნებოდა, მაგრამ რაკი
სხვა და სხვა კუთხის დარბა, შეიქმნა ავკარი-დასეგარია. გა-
ჩაღდა ჩვეულებრივი კუთხობანა. ლანჩხეთი ამა რა იმოღენა
დაბაა, რომ ეშორის ვინმეს, ნაკრამ ყველას მის ეხოში
სურს—ვევლოურებს დღისი პირში უნდათ დუნქენბი ჩახი-
რული, ცენტრალისტების ასკურავის ეხოში, შუა ადგილიაო,
ხელოურებს კიდევ ზვეთი თროღანას ეხოში. ყველა ესენი
ერთობრძანებულ რამოდენიმე სადენი არის და მოსიგებელი,

მაგრამ მაინც იწვეს მედგარ ბროლოს. ასე გასიგებო ქვედა
პარტია ვერ დაეტყო ზედა პარტიის იერს მიწის უფოსით
შონამ. რას მიქია შემოწირულება, კანის ფოლადი და აქ
ვიყიდი, სადაც უკეთესიაო. ბრძანებულნი მშვენიერ სქესის
წარმომადგენელი. მაგრამ, ემპაკო გულთახილთავიყო, მე და
მაგონი შენც თუარტი იმდენად არ ავინტერესებს, რამდენა-
თაც ამდენი ქალების ერთად გამოვიძებდა.

რა უფოთ რომ კინკლაობაა, ჩვენ გვრწამს, რომ დო-
ლოს მაინც გაიმარჯვებინ, შეთანხმდებინ და ერთობლ და-
ტრახაბებულ განრიალებულ სკმეს, ზოლოს მაინც სასარ-
გებლოთ და სასაბელოთ გაათავებენ. და იცარა, მაგონი...

კუბის შენც მუდგო ბახარი ჩამოვიარე, დავავიციე „ვი-
ვესკესი“ და სხვათა შორის ჩემი ყურადღება ერთმა მი-
ყრო. ზედ ასე იყო წარწყრა:

„ПРОМЬ
БОЛНЫХ
И

Акушерство наружных и внутренних болезней.
Медицинский фельшер Ивань Медикдз.

ბგერი რამ ვისინიეთ ამ „ნაუჯივი აქუსერზე“, მაგრამ
ეს შეგეგო, თუ დარა საქრო და არ მოიშლა ჯიბის აქუ-
შერობა და საიქიოს პასპორტის წერა.

საბიტი.

წარიღები რედაქციის მიმართ.

ბასუბათ ბ-ნ „ერთსი.“

„მთარხ-სლამურის“ № 8-ში მთავსებული მქონ-
და „შეითება ეშუასისდი“ მთხაილიდან, რომელმაც
ბრალს ვეგები მთხაილიდან ღღის ზოვიერთი მუქმის,
ცილის წამებაში, რთავ მათ ერთი აურ-სჯარი და შოთ-
თა გამოაწვეეს მუქმები..

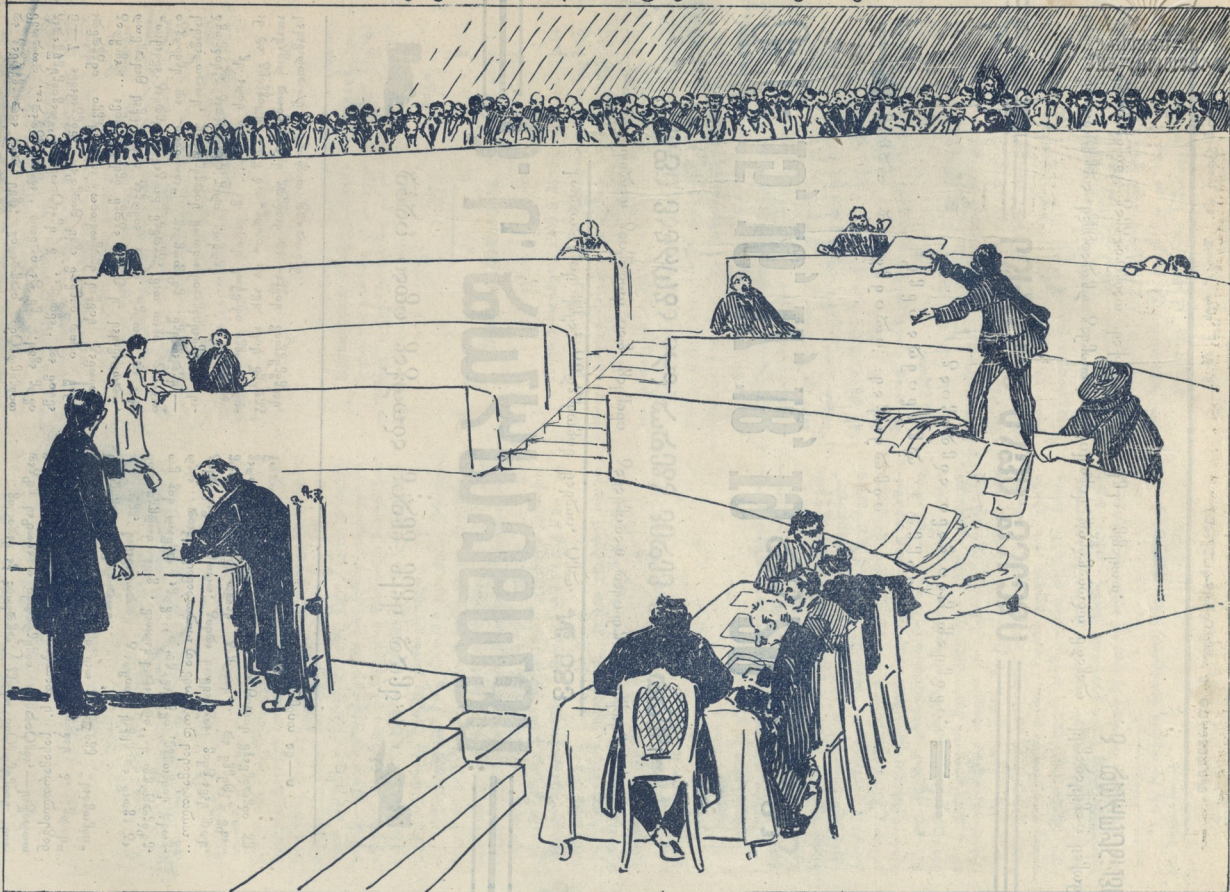
ჩემს მიწინააღმდეგეებს რომ იოტის ოდ ს სმა-
რთლე ქონებლით, —ეგრე დამე უფარეს არ მოკლებო-
დენ, და ზირდაზირ ს ს სპარადოს, რსხედც ისინი
ერთ დროს „თანხმს“ : ევენ—მიმართავენ და სემეს
ამ კურტულეი სს'ფეებით გამათვებენ... მაგრამ კულ-
ტურულ სს'ფეებს კულტურეო ღაცამათ უნდა...
ამათ კი მხოლოდ ცილის წამება და შფოთი ესერნებათ,
სოლო დატეტეგებას ციხეხდავით გუბიანს. . ამიტომაც,
ეს ვაგბატონები ბ. „ერთის“ პირით, მთარხ-სლამურ-
ის“ № 9 ში მე, მასწავლის დინასდგან ა მინდობი და
მხოლოდ მითხებელ სს'ფეებს მიმართავენ შემდეგი
სიტკვებით:

1) „ბ. სხ—ის არა სწამდ უმრავლიობა და მისი
ტადაწყვეტილება; 2) მას უკრამ მიანდა თავისი თავი
უგოველ მხმად და მხად იყო, დიდი უმრავლესობის
აზრი ფუხით გაუგელა. ამიტომ, სხ—ის ასეთ თოფენე-
ბობას და სხვა საქციელს მსჯავრი დაუდგეს და ასეთი
დადგენილება მიიღეს:

„ას—ი, როგორც ნერვეით ავთამოფი, შეიდე-
რუნი ეგოსიტო, უამყოფელი უოკვეტარ სს'ფე
დადგენილება. ტაიონგისის იყო ერთი, სლავ იმს-
თან მდგდგეს სს'ფე ოტენი“ და სხვა...
უოკვეტარ აქ მინაწერი სიმართლეს მოკლებულია

*) ოპ, რა ძნელია მინასტრის არევა და ისიც ქალე-
ბის მინასტრის!

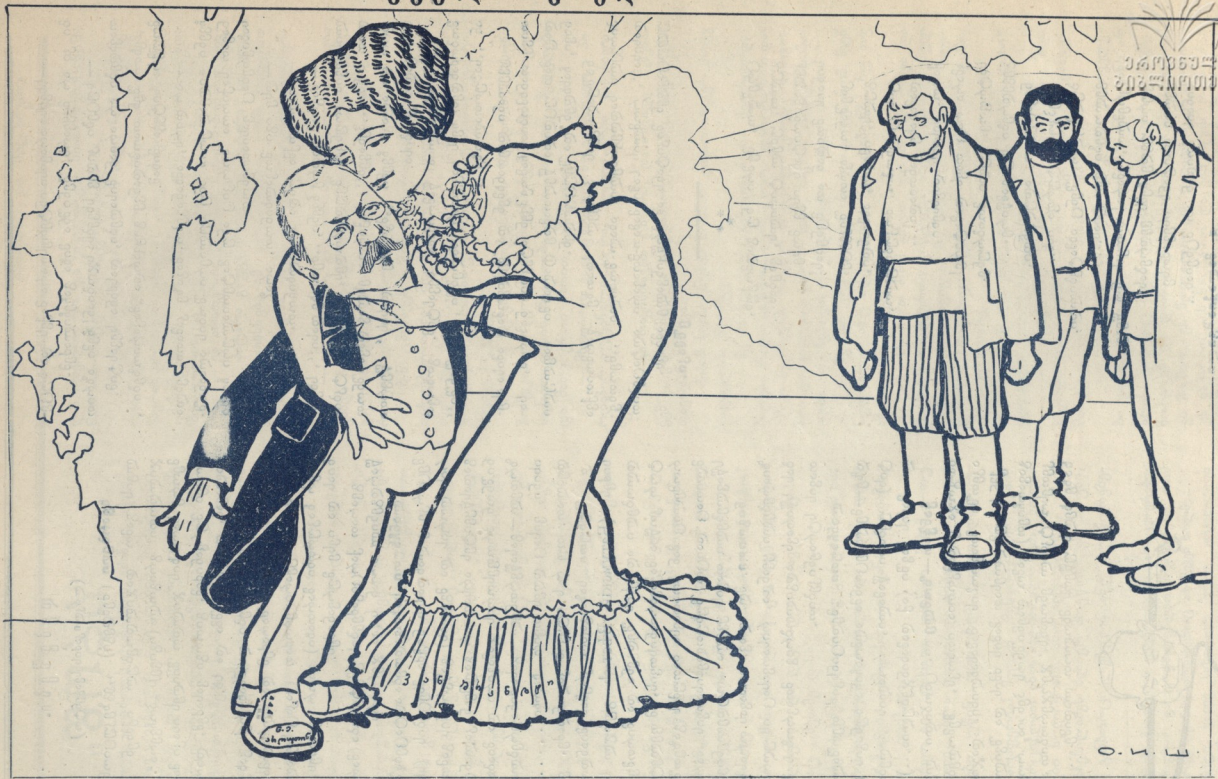
ჟურნალისტების კრება.

მსახური. მოაწერეთ, ბატონო, თქვენი სახელი და გვარი!
ჟურნალისტი. რა საჭიროა მოწერა! განა სულ ერთი არ არის?
მსახური. თუ ყველა ასე იტყვის, მაშინ კრებაც არ შესდგება.

ჟურნალისტი. (ჩუმად) თუ ეგრეა, გთხოვთ თქვენ მოაწეროთ ჩემ მაგიერ. ის კი არ იუიკროთ, თითქო მე წერა-კითხვა არ ვიციოდე! პატრონებს გვეუცებიო...

მსახური. (თავისთვის) დასწყველოს ღმერთმა, ყველა ეგრე ამბობს... მოდი და ენდე მაგათ პატრონებს!

თითონ რაკი არ შენახა,
 აღარც სხვისაგან შეგროდა:
 თურმე სახალხო სკენაზე
 ვინ ბრანდის ქალი მღეროდა.
 „თფილისის მუშებისაგან“
 აღრესი დაიწეროდა ..
 (ისეთი შინაარსისა,
 დაშვრთ რო შეეფეროდა!)

მომღერალ ქალსა აღრესი
 საშინლოთ მოეწონოდა,
 „მუშების“ თანაგრძობითა
 ილბათ გულს მოეფინოდა.
 ერთ ავტორთაგანს იქავე
 გადახვევ-ვადამკონოდა,
 ჩაუკოცნავი ადგილი
 სახეზე არა ჰქონოდა.